

LAUSUNTO HAJAJÄTEVESITYÖRYHMÄN LOPPURAPORTISTA JA
LUONNOKSESTA VALTIONEUVOSTON ASETUKSEKSI TALOUSJÄTEVESIEN
KÄSITTELYVAATIMUSTEN TOIMEENPANOSTA VUOSINA 2010-2017

62/60/604/2010

YMPLTK § 54

Ympäristöministeriö asetti 25.5.2007 työryhmän edistämään hajajätevesiasetuksen toimeenpanoa ja koordinoimaan eri osapuolten yhteistyötä. Työryhmä on luovuttanut loppuraporttinsa ympäristöministeriölle 2.3.2010. Työryhmän rinnalle ministeriö kutsui 5.6.2009 oikeustieteen lisensiaatti Lauri Tarastin selvittämään hajajätevesiasetuksen toimeenpanon nykytilaa ja siinä ilmenneitä ongelmia sekä tekemään ehdotukset toimeenpanossa ilmenneiden ongelmien poistamiseksi ja toimeenpanon edistämiseksi. Selvitysmiehen 14.12.2009 luovuttamaan raporttiin (Hajajätevesiselvitys) sisältyy ehdotuksia taloudellisiksi toimenpiteiksi sekä ehdotus hajajätevesiasetuksen toimeenpanoa koskevaksi valtioneuvoston asetukseksi. Selvitysmiehen raportin pohjalta on ympäristöministeriössä valmisteltu ehdotus määräaikaiseksi valtioneuvoston asetukseksi talousjätevesien käsittelyvaatimusten toimeenpanosta vuosina 2010-2017. Ympäristöministeriö on varannut Suomen kunnille tilaisuuden antaa lausuntonsa hajajätevesityöryhmän loppuraportista ja luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi talousjätevesien käsittelyvaatimusten toimeenpanosta vuosina 2010-2017.

Esityslistan liitteenä 5 on luonnos valtioneuvoston asetukseksi talousjätevesien käsittelyvaatimusten toimeenpanosta vuosina 2010-2017 sekä ympäristöministeriön muistio 3.3.2010. Hajajätevesityöryhmän loppuraportti ja selvitysmiehen raportti ovat nähtävänä osoitteessa www.ymparisto.fi > palvelut ja tuotteet > julkaisut > Ympäristöministeriön raportteja > YMrä 4/2010 > YMrä 25/2009.

Hajajätevesityöryhmän raporttiin sisältyvät seuraavat ehdotukset:

1. Haja-asutuksen aiheuttaman jätevesikuormituksen vähentämistä toteutetaan nykyisen lainsäädännön keinoin ja ohjeistusta kehitetään.
2. Kiinteistökohtaista neuvontaa kehitetään yhteistyössä kuntien kanssa. Valtion talousarvioon lisätään tätä koskeva vuosittainen määräraha 5 miljoonaa euroa vuoteen 2014 saakka.
3. Viestintää tehostetaan ja kohdennetaan ympäristöministeriön johdolla yhteistyössä viranomaisten ja alan toimijoiden kanssa yhteisen suunnitelman mukaisesti.

4. Asiantuntevaa ja puolueetonta suunnittelua käytetään kiinteistökohtaisen jätevesijärjestelmän valinnassa ja toteuttamisessa. Tätä edistetään saattamalla ostetut suunnittelupalvelut kotitalousvähennysten piiriin kattavasti.

5. Jätevesikuormitusta ennalta ehkäisevät toimet otetaan huomioon arvioitaessa jätevesien käsittelytarvetta sekä suunniteltaessa käsittelyjärjestelmää.

6. Kokonaisvaltaisessa suunnittelussa kiinteistölle valitaan sen ympäristö- ja käyttöolosuhteisiin parhaiten soveltuva jätevesijärjestelmä.

7. Kiinteistön haltija huolehtii siitä, että kiinteistön jätevesijärjestelmä toimii säännösten edellyttämällä tavalla eikä ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheudu. Ostetut käytön ja huollon palvelut sisällytetään kotitalousvähennysten piiriin vähintään vuoteen 2018 asti.

8. Kuntien vesihuollon kehittämissuunnitelmat päivitetään kattamaan myös haja-asutusalueiden jätevesihuolto. Kehittämissuunnitelmissa esitetään rajauksineen ne alueet, jotka on tarkoitus saattaa lähivuosina viemäriverkostojen piiriin.

9. Taloudelliset ohjauskeinot otetaan nykyistä tehokkaampaan käyttöön vauhdittamaan asetuksen toimeenpanoa vuoden 2013 loppuun mennessä.

10. Tieto- ja tiedonvälitysjärjestelmiä kehitetään niin, että ne keskitetysti reaaliajassa palvelevat rakentamisen valvontaa sekä jätevesijärjestelmien käytön ja huollon organisointia ja toimivuuden valvontaa.

11. Perustetaan asetuksen toimeenpanon seurantaryhmä.

Valtioneuvoston asetusluonnos talousjätevesien käsittelyvaatimusten toimeenpanosta vuosina 2010-2017 on pääosin seuraava:

2 § Lykkäykset

Hajajätevesiasetuksen 12 §:n 2 momentin mukainen siirtymäaika käyttökuntoisille jätevesijärjestelmille jatkuu 31.12.2017 asti, jos

1) kiinteistön haltija ja muut kiinteistöllä vakituisesti asuvat ovat täyttäneet 70 vuotta viimeistään 31.12.2013; tai

2) kiinteistö sijaitsee alueella, joka on vesihuoltolain (119/2001) 5

§:ssä tarkoitetussa vesihuollon kehittämissuunnitelmassa viimeistään 31.12.2010 esitetty ulotettavaksi viemäriverkoston piiriin 31.12.2017 mennessä.

Muutoin on voimassa, mitä ympäristönsuojelulain (86/2000) 18 §:n 2 momentissa säädetään kiinteistökohtaisesta poikkeuksesta sekä mitä hajajätevesiasetuksen 12 §:n 4 momentissa säädetään kiinteistökohtaisen jätevesijärjestelmän parantamistoimien myöntämisestä.

3 § Ilmoitus lykkäyksestä

Kiinteistön haltijan on ilmoitettava kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle 31.12.2013 mennessä, jos kiinteistöllä lykätään jätevesijärjestelmien parantamistoimia 2 §:n mukaisesti.

4 § Valvonta

Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen on kohdennettava talousjätevesien noudattamisen valvontaa jätevesien puutteellisesta käsittelystä aiheutuvan ympäristön pilaantumisen vaaran suuruuden perusteella. Talousjätevesien puutteellisesta käsittelystä aiheutuva ympäristön pilaantumiseen vaaraa arvioitaessa huomiota kiinnitetään erityisesti kiinteistöllä syntyvien jätevesien määrään ja laatuun sekä kiinteistön sijaintiin suhteessa pohjavesialueisiin ja vesistöön tai siihen johtavaan uomaan.

Ympäristötarkastajan ehdotus

Hartolan ympäristölautakunta päättää antaa ympäristöministeriölle seuraavan lausunnon hajajätevesityöryhmän loppuraportista ja luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi talousjätevesien käsittelyvaatimusten toimeenpanosta vuosina 2010-2017:

Jätevesisuunnitelmien käsittely työllistää paljon Hartolan kunnan ympäristötarkastajaa, koska suunnitelmat eivät aina vastaa jätevesiasetuksen 542/2003 liitteessä 1 jätevesisuunnitelman sisällölle asetettua vaatimustasoa ja suunnitelmiin joutuukin tekemään paljon täydennyspyyntöjä. Valitettavan usein asiakkaat myös sitoutuvat tietyn laitetoimittajan ja suunnittelijan toimittaman laitteen hankintaan, vaikka valittu tuote ei olisikaan kiinteistölle sopivin valinta rakennuspaikan olosuhteet tai kiinteistön käyttötaso huomioiden. Myöskään kaikkien markkinoilla olevien laitteiden todellisesta toimivuudesta ja huoltotarpeesta ei ole riittävästi puolueetonta tietoa.

Näin ollen nyt olisi tärkeää panostaa jätevesisuunnitelmia tekeviin, laitevalmistajiin, laitteistojen myyjiin ja jätevesineuvojiin. Kyseisille tahoille tulisi antaa selkeä ohjeistus siitä, mihin seikkoihin jä-

tevesienkäsittelyä suunniteltaessa tulee kiinnittää erityistä huomiota ja mitkä tiedot jätevesisuunnitelmassa on oltava. Onnistuessaan tämä johtaisi siihen, että kiinteistönomistaja saa ammattitaitoista neuvontaa ja voi luottaa siihen, että minkä jätevesienkäsittelyjärjestelmän valitseekin, se hänen kiinteistöllään myös toimii. Vastaavasti, kun hyvä jätevesisuunnitelma tulee kuntaan, sen läpikäyminen on tehokasta ja vaivatonta sekä suunnittelijalle, rakentajalle että virkamiehille.

Markkinoilla tulisi olla tarjolla vain sellaisia jätevesienkäsittelylaitteistoja, jotka oikeasti toimivat. Laitteita koskevat CE- testauksen osalta lautakunta toivoo täsmentämistä mm. testeissä käytettävän normaalivirtaaman osalta. Osalle laitteista on CE- testeissä käytetty pienempää normaalivirtaamaa kuin mitä jätevesiasetuksen perusteella vaaditaan. Laitteistojen vertailtavuuden kannalta olisi tärkeää, että laitteet testataan samojen periaatteiden mukaisesti.

Kuntien viemäriverkostojen piiriin suunniteltavat alueet tulisi olla hallitusti ympäristönäkökohtien, asukastiheyden ja olemassa olevan asutuksen tarpeiden perusteella valittuja siten, että jätevesiliit-
tymien kustannukset eivät ylitä kiinteistökohtaisen jätevesijärjestelmän rakennuskustannuksia ja osuuskunnilla sekä kunnilla on varaa ylläpitää linjoja myös tulevaisuudessa.

Hartolan ympäristölautakunta pitää jätevesiasetuksen voimaannpanoa koskevan asetusluonnoksen 2 §:ssä esitettyjä lykkäysperusteita oikeansuuntaisina. Lautakunta toivoo, että asetuksen 3 §:ään kirjataan myös selkeät ohjeet asetuksen 542/2003 12 §:ssä ja ympäristönsuojelulain 18 §:n 2 momentissa esitetyn kunnostustoimien koskevan lykkäyshakemuksen käsittelyyn ja sisältövaatimuksiin siten, että puutteellisten hakemusten käsittely ei muodostu uudeksi ongelmakohdaksi.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

16.4.2010
Kuntalaissa säädetyllä tavalla yleisesti nähtäväksi
asetetusta pöytäkirjasta kirjoitetun otteen oikeaksi todistaa:

Hartolassa 15.4.2010

Pöytäkirjanpitäjä

